LEKCJA 40: Co teraz robisz? (present continuous)

W której: nauczycie się mówić, co robicie właśnie TERAZ, w tej chwili (**present continuous**) – i odróżnicie to od tego, co robicie **ZAZWYCZAJ** (**present simple** *z lekcji 25*). Wykorzystamy do tego końcówkę **-ing** z poprzedniej lekcji.

PRESENT CONTINUOUS – CO TO TAKIEGO

Dzwoni do Was znajomy i pyta: **What are you doing?** – Co teraz robisz? Chcecie powiedzieć: ***gotuję obiad, piję kawę, właśnie jadę do pracy***. To rzeczy, które dzieją się **TERAZ – w tej chwili, gdy rozmawiacie**.

Anglicy mają na to specjalną **konstrukcję**, która pozwala zaznaczyć jedną rzecz: ***„robię to właśnie teraz, to nie jest mój stały zwyczaj"***. Ta konstrukcja nazywa się **present continuous**.

Obalmy też mit. Wiele osób słyszy, że w angielskim jest **12** czasów – „przecież w polskim mamy tylko trzy". W angielskim są tylko **3** prawdziwe czasy, tak jak po polsku. Mit o **12** czasach bierze się z niedokładnego tłumaczenia.

Po polsku jedno słowo „czas" nazywa dwie różne rzeczy. Anglicy mają dwa słowa:

TIME – czas w sensie zegarowym: **przeszłość, teraźniejszość, przyszłość**. Tych jest tylko **3** – i w angielskim, i w polskim.

TENSE – konstrukcja zdania, sposób odmiany czasownika. O jednym czasie (np. teraźniejszym) możemy mówić kilkoma konstrukcjami.

Po polsku:

Pijam kawę co rano. *(stale, regularnie)*
Piję właśnie kawę. *(w tej chwili)*

Pijam i **piję** to nie dwa różne czasy (**times**) – w obu mówimy o teraźniejszości. To dwa sposoby (**tense**) mówienia o niej. W angielskim tak samo – **PRESENT** (teraźniejszość) ma dwie konstrukcje:

- **present simple** – coś robimy stale, zwykle, regularnie ***(pijam, grywam, jadam)***,

- **present continuous** – coś robimy w tej chwili *(właśnie piję, gram, jem)*.

Czyli „12 czasów" = **12 tenses** (konstrukcji) na **3** czasy zegarowe. Dla spójności z podręcznikami będę mówił „czas **present continuous**" – ale pamiętajcie, że to po prostu konstrukcja „robię coś w tej chwili".

CZYM RÓŻNI SIĘ PRESENT SIMPLE OD PRESENT CONTINUOUS

Najlepiej widać to na tym samym czasowniku. Górne zdanie = zwyczaj (**present simple**), dolne = to, co dzieje się w tej chwili (**present continuous**):

I drink coffee every morning. – Piję kawę co rano. *(taki mam zwyczaj)*
/aɪ drɪŋk ˈkɒfi ˈevri ˈmɔːnɪŋ/

I'm drinking coffee right now. – Piję kawę **w tej chwili**. *(dosł. jestem w trakcie picia kawy)*
/aɪm ˈdrɪŋkɪŋ ˈkɒfi raɪt naʊ/

They play football every weekend. – Oni grają w piłkę w każdy weekend.
/ðeɪ pleɪ ˈfʊtbɔːl ˈevri ˌwiːkˈend/

They're playing football right now. – Oni właśnie grają w piłkę. *(dosł. są w trakcie grania)*
/ðeə ˈpleɪɪŋ ˈfʊtbɔːl raɪt naʊ/

He eats lunch at noon. – On je lunch w południe.
/hiː iːts lʌntʃ ət nuːn/

He's eating lunch right now. – On właśnie je lunch. *(dosł. on jest w trakcie jedzenia)*
/hiːz ˈiːtɪŋ lʌntʃ raɪt naʊ/

She studies English every day. – Ona uczy się angielskiego codziennie.
/ʃiː ˈstʌdiz ˈɪŋglɪʃ ˈevri deɪ/

She's studying English right now. – Ona właśnie uczy się angielskiego. *(dosł. ona jest w trakcie nauki)*
/ʃiːz ˈstʌdiɪŋ ˈɪŋglɪʃ raɪt naʊ/

We cook dinner every evening. – Gotujemy obiadokolację co wieczór.
/wiː kʊk ˈdɪnə ˈevri ˈiːvnɪŋ/

We're cooking dinner right now. – Właśnie gotujemy obiadokolację. ***(dosł. jesteśmy w trakcie gotowania)***
/wɪə ˈkʊkɪŋ ˈdɪnə raɪt naʊ/

Te dosłowne tłumaczenia w nawiasie są kluczem. Anglik, mówiąc **I'm drinking coffee**, dosłownie mówi *„jestem w trakcie picia kawy"*. Stąd konstrukcja: **być + czasownik z -ing**.

JAK ZBUDOWAĆ PRESENT CONTINUOUS

Present continuous składa się z dwóch elementów, które już znacie: odmienione **to be** – być (**am / is / are**) + czasownik z końcówką **-ing**. Wystarczy je połączyć. Pełna forma na czasowniku **TO COOK** – GOTOWAĆ:

I am cooking – gotuję */aɪm ˈkʊkɪŋ/*
you are cooking – gotujesz
he is cooking – on gotuje
she is cooking – ona gotuje
it is cooking – ono gotuje

we are cooking – gotujemy
you are cooking – gotujecie
they are cooking – oni gotują

Formę **to be** skracamy (**I am** → **I'm**) – tej wersji się trzymamy:

I'm cooking – gotuję
you're cooking – gotujesz
he's cooking – on gotuje
she's cooking – ona gotuje
it's cooking – ono gotuje

we're cooking – gotujemy
you're cooking – gotujecie
they're cooking – oni gotują

Ten sam wzór na kolejnych czasownikach:

TO DRINK – PIĆ

I'm drinking – piję */aɪm ˈdrɪŋkɪŋ/*

you're drinking – pijesz

he's drinking – on pije

she's drinking – ona pije

it's drinking – ono pije

we're drinking – pijemy

you're drinking – pijecie

they're drinking – oni piją

TO EAT – JEŚĆ

I'm eating – jem */aɪm ˈiːtɪŋ/*

you're eating – jesz

he's eating – on je

she's eating – ona je

it's eating – ono je

we're eating – jemy

you're eating – jecie

they're eating – oni jedzą

Co tak naprawdę mówicie – dosłownie:

I'm cooking lunch. – Gotuję obiad. ***(dosł. jestem w trakcie gotowania)***
/aɪm ˈkʊkɪŋ lʌntʃ/

I'm drinking coffee. – Piję kawę. ***(dosł. jestem pijący kawę)***
/aɪm ˈdrɪŋkɪŋ ˈkɒfi/

I'm eating breakfast. – Jem śniadanie. ***(dosł. jestem jedzący śniadanie)***
/aɪm ˈiːtɪŋ ˈbrekfəst/

SŁÓWKA, KTÓRE PODKREŚLAJĄ, ŻE COŚ DZIEJE SIĘ TERAZ (present continuous)

Sama konstrukcja **to be + -ing** już mówi, że coś dzieje się teraz. Możemy (ale nie musimy) dodać słówka:

now – **teraz** */naʊ/*
right now – **w tej chwili** */raɪt naʊ/*
at the moment – **w tym momencie** */ət ðə ˈməʊmənt/*

WAŻNE: tych słówek NIE musicie dodawać – oba zdania są poprawne:

I'm having a coffee. – Piję kawę. *(już wiadomo, że teraz)*
/aɪm ˈhævɪŋ ə ˈkɒfi/

I'm having a coffee right now. – Piję kawę **w tej chwili**.
/aɪm ˈhævɪŋ ə ˈkɒfi raɪt naʊ/

TWIERDZENIA W PRESENT CONTINUOUS

Pełne zdania (po polsku w tej chwili):

I am cooking dinner. – Gotuję obiadokolację.
/aɪm ˈkʊkɪŋ ˈdɪnə/

I am taking a taxi. – Biorę taksówkę.
/aɪm ˈteɪkɪŋ ə ˈtæksi/

I am coming. – Już idę / Już jadę.
I am taking a taxi and I am coming. – Biorę taksówkę i już jadę.

I am trying to sleep. – Próbuję zasnąć.
/aɪm ˈtraɪɪŋ tə sliːp/

I am looking for my keys. – Szukam kluczy.
/aɪm ˈlʊkɪŋ fə maɪ kiːz/

He is looking for a parking space. – On szuka miejsca do parkowania.
/hiːz ˈlʊkɪŋ fər ə ˈpaːkɪŋ speɪs/

She is talking on the phone. – Ona rozmawia przez telefon.
/ʃiːz ˈtɔːkɪŋ ɒn ðə fəʊn/

It is getting late. – Robi się późno.

/ɪts ˈgetɪŋ leɪt/

UWAGA: get → getting – w pisowni podwajamy „t", tak jak **run → running** w poprzedniej lekcji.

It is raining. – Pada deszcz.
/ɪts ˈreɪnɪŋ/

We are waiting for you. – Czekamy na ciebie.
/wɪə ˈweɪtɪŋ fə juː/

They are having lunch. – Oni jedzą lunch.
/ðeə ˈhævɪŋ lʌntʃ/

PRZECZENIA W PRESENT CONTINUOUS

Po **to be** dodajemy **not**. Najpierw przypomnienie na zwykłym **to be**:

I am not – nie jestem *(skrót: I'm not)*
you are not – nie jesteś *(skrót: you aren't)*
he is not – on nie jest *(skrót: he isn't)*
she is not – ona nie jest *(skrót: she isn't)*
it is not – ono nie jest *(skrót: it isn't)*

we are not – nie jesteśmy *(skrót: we aren't)*
you are not – nie jesteście *(skrót: you aren't)*
they are not – oni nie są *(skrót: they aren't)*

W **present continuous** tak samo – **not** po **to be**:

TO COOK – GOTOWAĆ

I'm not cooking – nie gotuję
you're not cooking – nie gotujesz
he's not cooking – on nie gotuje
she's not cooking – ona nie gotuje
it's not cooking – ono nie gotuje

we're not cooking – nie gotujemy
you're not cooking – nie gotujecie

they're not cooking – oni nie gotują

TO TAKE – BRAĆ

I'm not taking – nie biorę
you're not taking – nie bierzesz
he's not taking – on nie bierze
she's not taking – ona nie bierze
it's not taking – ono nie bierze

we're not taking – nie bierzemy
you're not taking – nie bierzecie
they're not taking – oni nie biorą

Całe zdania:

I'm not feeling well. – Nie czuję się dobrze.
/aɪm nɒt ˈfiːlɪŋ wel/

She's not listening. – Ona nie słucha. *(she isn't)*
/ʃiː ˈɪznt ˈlɪsnɪŋ/

They're not coming. – Oni nie przychodzą. *(they aren't)*
/ðeɪ ˈaːnt ˈkʌmɪŋ/

PYTANIA W PRESENT CONTINUOUS

Pytanie tworzymy przez przerzucenie **to be** na początek. Przypomnienie na zwykłym **to be**:

Am I? – czy ja jestem?
Are you? – czy ty jesteś?
Is he? – czy on jest?
Is she? – czy ona jest?
Is it? – czy ono jest?

Are we? – czy my jesteśmy?
Are you? – czy wy jesteście?
Are they? – czy oni są?

W **present continuous** tak samo (stwierdzenie nad pytaniem), na **to work** – pracować:

I'm working – Pracuję.
Am I working? – Czy pracuję?

you're working – Pracujesz.
Are you working? – Pracujesz?

he's working – On pracuje.
Is he working? – On pracuje?

she's working – Ona pracuje.
Is she working? – Ona pracuje?

it's working – Ono działa.
Is it working? – To działa?

we're working – Pracujemy.
Are we working? – Pracujemy?

you're working – Pracujecie.
Are you working? – Pracujecie?

they're working – Oni pracują.
Are they working? – Oni pracują?

Pytania możemy zacząć od słówka pytającego (**what**, **where**, **who**):

What are you doing**?** – Co robisz?
/wɒt a: ju: ˈdu:ɪŋ/

Where are you going**?** – Dokąd idziesz?
/weər a: ju: ˈgəʊɪŋ/

Who are you talking **to?** – Z kim rozmawiasz?
/hu: a: ju: ˈtɔ:kɪŋ tu:/

Inne pełne pytania:

Are you sleeping**?** – Śpisz?
/a: ju: ˈsli:pɪŋ/

Is she cooking**?** – Ona gotuje?

Are they waiting**?** – Oni czekają?

BONUS: TYCH CZASOWNIKÓW NIE UŻYWA SIĘ W PRESENT CONTINUOUS

*(w czasie teraźniejszym używamy **present simple**)*

Niektóre czasowniki opisują STAN – to, co **wiecie**, **czujecie**, **chcecie** albo **rozumiecie**. Tych nie wstawiamy w **-ing**, nawet gdy mówicie o tej chwili. Zostają w **present simple**:

I want a coffee. – Chcę kawy. *(NIE: ~~I'm wanting~~)*
/aɪ wɒnt ə ˈkɒfi/

I know the answer. – Znam odpowiedź. *(NIE: ~~I'm knowing~~)*
/aɪ nəʊ ði ˈɑːnsə/

I like this song. – Podoba mi się ta piosenka. *(NIE: ~~I'm liking~~)*
/aɪ laɪk ðɪs sɒŋ/

I need help. – Potrzebuję pomocy. *(NIE: ~~I'm needing~~)*
/aɪ niːd help/

I understand. – Rozumiem. *(NIE: ~~I'm understanding~~)*
/aɪ ˌʌndəˈstænd/

Zasada: jeśli czasownik opisuje to, co macie w głowie albo w sercu *(**chcę, wiem, lubię, potrzebuję, rozumiem**)* – zostaje w **present simple**, bez **-ing**.

UWAGA: czasem usłyszycie **I'm loving it** (np. z reklamy). To świadoma zabawa językiem – jak nasze „najlepsiejszy". Podręcznikowo: **I love it**.

PODSUMOWANIE

present simple – coś stałego, zwyczaj:
I drink coffee every morning. – Piję kawę co rano.

present continuous – coś, co robicie w tej chwili (**to be** + czasownik z **-ing**):
I'm drinking coffee right now. – Piję kawę **w tej chwili**.

1) **PRESENT** (teraźniejszość) to jeden czas, ale ma dwie konstrukcje: **present simple** (zwyczaj) i **present continuous** (to, co teraz). Gdy coś dzieje się TERAZ – bierzecie **to be** (**am/is/are**) i doklejacie czasownik z **-ing**.

2) Czasowniki stanu (**want, know, like, need, understand**) zostają w **present simple** – bez **-ing**.

BRAWO TY 🥳 🚀 🙌